

MEĐUNARODNA SARADNJA UNIVERZITETA U TRAVNKU - PROGRAM I AKTIVNOSTI -

Univerzitet u Travniku je od njegovog osnivanja radio na razvoju međunarodne saradnje. U tu svrhu potpisani su i određeni sporazumi. Međunarodna saradnja je oblast koja će i u budućnosti biti jedan od prvih ciljeva ovog Univerziteta. Aktivnosti na realizaciji Bolonjskog procesa u cjelini, pa tako i aktivnosti na afirmaciji evropske dimenzije trebaju voditi računa o najvažnijem stavu: snaga Evrope i svijeta je u ujedinjenju obrazovanja, uz pronalaženje načina za harmonizaciju.

S obzirom da spomenute aktivnosti imaju dalekosežne posljedice na čitavo društvo, potreban je poseban angažman ne samo akademske zajednice BiH, stručnjaka i nadležnih ministarstava obrazovanja i nauke, već vlada svih nivoa i društva u cjelini. Međunarodnu saradnju Univerziteta provode prorektor za međunarodnu saradnju, Ured za međunarodnu saradnju, kao i kontakt osobe za međunarodnu saradnju na Univerzitetu, a u skladu sa strategijom međunarodne saradnje Univerziteta. U proteklom periodu Ured za međunarodnu saradnju i prorektor za međunarodnu saradnju pokrenuli su aktivnosti na:

- o razvoju međunarodnih odnosa i uspostavljanju bilateralnih ugovora sa drugim međunarodnim univerzitetima;
- o poticanju mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika;
- o učešće u međunarodnim programima i projektima s područja visokog obrazovanja;
- o saradnji na nivou fakulteta, akademija, odsjeka i katedri iz akademske porodice univerziteta u BiH.

Uz stvaranje zajedničkog tržišta i razvoj poduzetničke kulture jedan od prioriteta zemalja EU je stvaranje zajedničkog evropskog područja visokog obrazovanja i evropskog istraživačkog područja. Shodno tome, Univerzitet je kao mladi integrisani univerzitet sa svojim organizacionim jedinicama osmišljeno i planski već učinio prve konkretne korake u povezivanju sa univerzitetima iz BiH, susjednih država, regiona i iz evropskih država.

Univerzitet u Travniku ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe i sl.

Zbog činjenice da je Univerzitet u Travniku još uvijek mlada institucija, nije realno očekivati prevelike uspjehe u ovom segmentu, međutim u narednom periodu će biti preduzete odgovarajuće akcije i mjere i realno je očekivati da će Univerzitet, a i njegove organizacione jedinice, ostvariti potpunu međunarodnu saradnju u smislu međunarodne razmjene studenata kroz Erasmus, Tempus i druge slične programe međunarodne razmjene studenata. Univerzitet u Travniku poduzima sve potrebne aktivnosti da bi se međunarodna saradnja podigla na viši nivo.

UNT ima potpisan niz bilateralnih ugovora o saradnji sa domaćim i inostranim obrazovnim institucijama koji se ogledaju u sljedećem:

- o saradnja u nastavnom procesu I, II i III ciklusa studija;
- o saradnja na izvođenju zajedničkih naučnoistraživačkih projekata;
- o razmjena nastavnika u izvođenju nastavnog procesa;
- o razmjena studenata;
- o razmjena iskustava u kreiranju nastavnih planova i programa;
- o razmjena iskustava o Bolonjskom procesu;
- o razmjena iskustava u oblasti administrativno-tehničkih poslova;
- o saradnja na zajedničkim projektima edukacije administrativnog osoblja;

Univerzitet je kao mlad integrisani univerzitet sa svojim organizacionim jedinicama osmišljeno i planski već učinio prve konkretne korake za ostvarivanje međunarodne saradnje, što je prikazano u narednoj tabeli:

R.B.	Datum potpisivanja	Ugovorne strane	Predmet ugovora
1.	16.5.2007	UNT i U.Filip Noel Baker	Memorandum o saradnji
2.	7.6.2007	UNT i FASTO UNSA	Sporazum o saradnji
3.	10.9.2008	PFK Kiseljak i IU Novi Pazar	Sporazum o saradnji
4.	24.10.2008	UNT i EDUCONS S. Kame	Međunarodna saradnja
5.	5.12.2008	PFK Kiseljak i U PA Novi Sad	Sporazum o saradnji
6.	30.1.2009	UNT i U. Novi Pazar	Ugovor o saradnji
7.	9.11.2009	Grafički i TMF Beograd	Sporazum o saradnji
8.	9.11.2009	Grafički i Met.inst.Zenica	Sporazum o saradnji
9.	9.11.2009	Grafički fakultet u Kiseljaku-Tehnološko-metalurški fakultet Beograd ,Univerzitet u	Sporazum o saradnji
10.	9.11.2009	Grafički fakultet u Kiseljaku-Metalurški institut „Kemal Kapetanović“Zenica,Un.u	Sporazum o saradnji
11.	14.1.2010	UNT / Gra. i Graf.Fa. Zagreb	Međunarodna saradnja
12.	14.1.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku – Grafički fakultet u Zagrebu, Sveučilišta u Zagrebu	Sporazum o saradnji
13.	3.3.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku -Veleučilište u Varaždinu	Sporazum o saradnji
14.	5.3.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku – Prehrambeno biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu	Sporazum o saradnji
15.	22.3.2010	Grafički i PBTF Zagreb	Međunarodna saradnja
16.	14.6.2010	Grafički i F.teh.nau. Novi Sad	Međunarodna saradnja
17.	14.6.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku-Fakultet tehničkih nauka,Univ.u Novom Sadu	Sporazum o saradnji
18.	15.6.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku - Muzej grada Zenice	Sporazum sa ustanovom za zaštitu kulturno-historijskog nasljeđa
19.	16.6.2010	Grafički fakultet u Kiseljaku – Grafičko dioničko društvo „Polet“ Vogošća, Sarajevo	Sporazum sa privrednim subjektom
20.	23.8.2010	UNT i U. Kale Çelik Antalya	Međunarodna saradnja
21.	26.11.2010	FZF i JU Kantonalna bolnica Travnik	Edukativna i poslovno-tehnička saradnja
22.	4.2.2011	UNT i Veleučilište Varaždin	Međunarodna saradnja
23.	21.6.2011	UNT i Joseph S.Uni.Wels	Sporazum o partnerstvu
24.	21.6.2011	UNT i Hans Sachs Uni.Wels	Sporazum o partnerstvu
25.	20.9.2011	FZF i Medicinska akademija – US Medical School Beograd	Poslovna tehnička saradnja

26.	26.9.2011	UNT i Visoka škola poslovnog menadžmenta „Primus“ Gradiška	Ugovor o saradnji
27.	26.9.2011	FZF i Visoka škola „Koledž zdravstvene njege „Bijeljina	Sporazum o saradnji
28.	26.9.2011	FZF i Visoka škola „Koledž kozmetologije i estetike „Banja Luka	Sporazum o saradnji visokoškolskih ustanova
29.	27.10.2011	UNT i Internacionalni Univerzitet Brčko Distrikta BiH	Sporazum o saradnji
30.	21.11.2011	FZF i „Oktal Pharma“d.o.o.-Sarajevo	Ugovor o poslovnoj saradnji
31.	23.11.2011	FZF i Fakultet za strateški i operativni menadžment	Naučno-istraživačka i poslovno-tehnička saradnja
32.	28.8.2012	FZF i Union Univerzitet Beograd,Fak.za poslovni i industrijski menadžment	Naučno-nastavna,naučno –istraživačka i tehniološko razvojna saradnja
33.	3.10.2012	FZF i „Eurofarm Centar „ Apoteka	Praktična nastava
34.	8.11.2012	FZF i Zavod za javno zdravstvo Vranje R.Srbija	Sporazum o saradnji
35.	9.11.2012	UNT – Filozofsko društvo Theoria	Ugovor o saradnji
36.	27.12.2012	UNT i South East European University Tetovo	Ugovor o saradnji
37.	31.12.2012	UNT – Nezavisni univerzitet u Banja Luci	Sporazum o saradnj
38.	21.2.2013	UNT – Visoka škola „Poslovna akademija“ Brčko	Ugovor o saradnji
39.	22.2.2013	UNT i Veleučilište Velika Gorica	Ugovor o saradnji
40.	18.8.2013	FZF i Visoka zdravstvena škola strukovnih studija „HIPOKRAT“,Bujanovac	Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji
41.	17.2.2014	UNT – Trakya University Edirne Turska	Međunarodna saradnja
42.	20.2.2014	FZF i R Centar za medicinsku rehabilitaciju u Fojnici	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
43.	20.2.2014	FZF i Univerzitet u Tuzli	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
44.	20.5.2014	FZF i Privatna apoteka „Melem“,Bugojno	Ugovor o praktičnoj nastavi studenata
45.	7.6.2014	FZF i JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo, Sarajevo	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
46.	08.06.2014.	UNT, Fakultet za tehničke studije- Mukić Komerc D.O.O Jajce	Sporazum sa privrednim subjektom
47.	3.7.2014	FZF i Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine	Sporazum o naučno-istraživačkoj i stručnoj saradnji
48.	4.7.2014	FZF i PZU Poliklinika za oftalmologiju Svjetlost-Sarajevo	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
49.	18.07.2014.	Fakultet za tehničke studije - Multimedijaprint Travnik	Sporazum sa privrednim subjektom
50.	1.9.2014	FZF i PZU Institut za biomedicinsku dijagnostiku i istraživanje Genom	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
51.	15.9.2014	FZF i PZU Medical Centar	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji

52.	28.9.2014	UNT - Institut regije Evrope (IRE)	Sporazum o saradnji
53.	29.9.2014	FZF i Nacionalni laboratorij za zdravlje, okolje in hrano, Maribor, Slovenija	Sporazum o dugoročnoj poslovnoj saradnji
54.	20.10.2014	UNT - Državni Univerzitet Kemerov	Protokol namjere o nastavnoj, naučnoj i sličnoj saradnji
55.	4.11.2014	UNT - Okan University Istanbul	Sporazum o saradnji
56.	21.11.2014	UNT – Isik Universitet Turkey	Memorandum o razumjevanju i akademskoj razmjeni
57.	22.11.2014	UNT – Univerzitet Istanbul	Protokol o saradnji
58.	19.5.2014. do kraja ak.2013/14.	FZF i Privatna apoteka „Medicum“, Bugojno	Ugovor o praktičnoj nastavi studenata

Tabela 1. Pregled ustanova sa kojima je potpisan Ugovor o saradnji

Univerzitet u Travniku potiče i osigurava mobilnost studenata i nastavnika, prateći primjenu stečenih iskustava u svojim aktivnostima

Glavni naučni, obrazovni i politički zadatak Univerziteta sada i u budućnosti je usvajanje evropskih i svjetskih znanja, povećanje individualne mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika. U eri globalizacije, iskustva stečena u drugim sredinama važna su za svakog pojedinca i ostale sa kojima su u kontaktu, kao i sredini u koju se nakon boravka vraćaju. Stoga, Univerzitet putem svojih programa potiče studiranje na stranim univerzitetima, studijske posjete, stručne seminare, kolegije, razmjene i susrete.

Svake godine veći broj studenata učestvuje u programima razmjene u obrazovanju, praksi, ili učenju jezika u okviru programa Erasmus Mundus, Socrates i Leonardo da Vinci. Jednako tako, veliki broj naučnika je boravio i radio kroz razmjenu u okviru stipendija Tempus, DAAD, Konrad Adenauer Stiftung itd.

Univerzitet čini sve potrebne mjere da postane aktivan dio tog procesa. Promocija mobilnosti nastavnika, saradnika i studenata obuhvata sljedeće:

- za studente to znači mogućnost pristupa svim pogodnostima studiranja i obučavanja na univerzitetima Evrope i drugim relevantnim institucijama;
- za nastavnike, istraživače i administrativno osoblje to znači priznanje i valorizaciju vremena provedenog u međunarodnom kontekstu istraživanja, podučavanja i obučavanja;
- za Univerzitet to znači uspostavu pune međuuniverzitetske saradnje. Osnovni oblik međuuniverzitetske saradnje Univerziteta sa univerzitetima iz BiH, bližeg i daljeg okruženja će se uglavnom ostvarivati kao učešće tih univerziteta u nastavi na Univerzitetu u Travniku i obrnuto.

Jedna od aktivnosti vezano za razmjenu studenata Univerziteta je bio potpisani ugovor sa Ekonomskim fakultetom u Rijeci u kojem je studentima pružena mogućnost za učešće na međunarodnoj ljetnoj školi International Enviroment and European Integration. Studenti koji su pohađali međunarodnu ljetnu školu nakon uspješno apsolviranih obaveza, dobili su 6 ECTS kredita koje su mogli koristiti u svom daljem obrazovanju.

Studenti Fakulteta za tehničke studije od 2011. godine tradicionalno učestvuju na Inžinjerskom takmičenju grafičara koje se održava u Zagrebu, Hrvatska, u organizaciji Grafičkog fakulteta. Studenti Pravnog fakulteta i Fakulteta za menadžment i poslovnu ekonomiju učestvovali su na Prvoj međunarodnoj konferenciji LEMIMA 2011. godine u Beogradu, Srbija. U organizaciji Fakulteta za obrazovanje diplomiranih pravnika i diplomiranih ekonomista za rukovodeće kadrove, FORKUP iz Novog Sada dali su priliku za izlaganje svojih istraživačkih radova 8 najboljih studenata, među kojima su

dva studenta Pravnog fakulteta. Studenti Edukacijskog fakulteta bili su učesnici međunarodnog projekta Humanijada koja je okupila mlade iz cijelog regiona.

Osim aktivnosti na međunarodnoj razmjeni studenata, Univerzitet je vršio aktivnosti na međunarodnoj razmjeni nastavnika iz EU, koji su nastavnicima i studentima Univerziteta održali predavanja vezana za sadržaj projekata za prijavu kod pristupnih fondova EU na koje nastavnici i studenti mogu i trebaju konkurisati.

S ciljem uspostave i unapređenja saradnje sa Univerzitetima u Turskoj, Univerzitet u Travniku planira potpisati ugovore sa Istanbul Univerzitetom, Okan Univerzitetom te sporazum o saradnji sa Isik Univerzitetom. Predviđeno je organizovanje zajedničkih međunarodnih konferencija, kolaborativna istraživanja kao i razmjena akademskih publikacija, podataka i informacija.

Međunarodnu saradnju Univerziteta treba podići na kvalitativno više nivoe. U kontekstu prethodnog, Univerzitet potiče svijest o pripadanju bosanskohercegovačkoj, regionalnoj i svjetskoj akademskoj zajednici. Paralelno sa jačanjem veza i saradnje sa univerzitetima razvijenih zemalja Evrope, po mogućnosti i sa SAD, univerzitetima regije, nužna je međuuniverzitetska saradnja na nivou BiH.

Univerzitet u Travniku ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima

Zajednički osnovni, magistarski i doktorski studij nalaze se visoko na popisu prioriteta u EU, jer razvoj zajedničkih studija obuhvata gotovo sve kriterije iz Bolonjske deklaracije. Univerzitet je svojim unutrašnjim aktima usaglašenim sa višim zakonskim i podzakonskim normama planirao:

- saradnju u području visokog školstva, mobilnost nastavnika i studenata, ECTS, osiguranje kvaliteta, te prepoznatljive i transparentne stečene stručne i naučne stepene;
- svoju proceduralnu regulativu prilagodio zahtjevima sastanka u Pragu 2001. godine evropskih ministara obrazovanja, sa kog su ministri pozvali na razvoj modula i studija koji bi se izvodili na partnerskim institucijama visokog obrazovanja u različitim zemljama potpisnicama Bolonjske deklaracije.

Univerzitet je kroz svoje interne akte, akte integrirajućeg karaktera i akte na organizacionim jedinicama obezbijedio, definirao procedure i podršku u realizaciji zajedničkih studija. Zajednički studiji se također organiziraju u fundamentalnim naučnim područjima gdje postoji relativno mali broj studenata na magistarskom i doktorskom ciklusu, te se tim studijem pokušavaju povezati studenti i nastavnici. Za potrebe nastavno-naučnog osoblja obezbijeđeni su finansijski uslovi za sve aktivnosti koje imaju međunarodni karakter. Univerzitet u okviru svojih mogućnosti finansira posjete nastavnog osoblja na naučnim skupovima za koje nastavnici imaju interes.

Možemo zaključiti da Univerzitet ima obezbijeđene sve predušlove da se u punoj brzini uključi u evropski i svjetski sistem obrazovanja i razmjene na polju nauke, razmjene studenata, programa i nastavno-naučnih kadrova.

Ured za međunarodnu saradnju koji je pod ingerencijom prorektora za međunarodnu saradnju značajno doprinosi kvalitativnim promjenama koje će sigurno unaprijediti budući rad Univerziteta u ovoj oblasti. Program rada i aktivnosti koje se odvijaju unutar Ureda za međunarodnu saradnju, Pravilnik o međunarodnoj saradnji dostupni su na: www.unt.edu.ba/međunarodna_saradnja.